

Usos docents dels qüestionaris de Moodle

Introducció

En el marc del [procés de virtualització de l'avaluació](#) derivat de la pandèmia de la COVID-19, l'ús de qüestionaris en el procés d'ensenyament i aprenentatge esdevé una estratègia més, que té com a finalitat contribuir a **garantir l'autoria** de les proves fetes pels estudiants. En aquest sentit, elements com l'ús de bancs de preguntes amb aleatorietat tant en les preguntes com en les respostes (en el cas dels qüestionaris de resposta tancada) afavoreixen l'èxit de determinats tipus de **proves d'avaluació final** que, fins al 2019, es feien presencialment.

D'altra banda, més enllà de les garanties que es poden oferir en el procés de virtualitzar les proves de síntesi o els exàmens finals, cal tenir molt present que el model d'aprenentatge de la UOC està orientat a promoure la millora constant de les competències de l'estudiant mitjançant el treball individual, la construcció col·lectiva de coneixement i l'acompanyament de l'equip docent. L'avaluació es concep com un mecanisme per aprendre i retroalimentar el procés d'aprenentatge. Per tant, s'impulsen l'**avaluació contínua** i un retorn formatiu per a la millora contínua de l'aprenentatge. A aquest efecte, conèixer les diferents classes de qüestionaris existents també pot ajudar a **incorporar-los durant el procés d'avaluació contínua com a activitats o tasques** que s'han de dur a terme per assolir els resultats d'aprenentatge esperats.

Descripció i usos docents

El **qüestionari de Moodle** és una eina que permet als docents crear qüestionaris fent servir diferents tipus de preguntes i que té múltiples opcions de configuració (temporització, retorn pedagògic o *feedback*, intents, visualització, aleatorietat, qualificació, etc.).

Per tant, és una eina adaptable a diferents situacions i objectius d'aprenentatge. Alguns dels principals usos docents d'aquesta eina poden estar relacionats amb:

- Revisar o avaluar els coneixements previs dels estudiants respecte a un àmbit específic.
- Identificar interessos envers alguna temàtica.
- Proporcionar un instrument d'autoavaluació.
- Validar si els estudiants han fet determinades activitats (visionament d'un vídeo, lectura d'un article...) i determinar el nivell de comprensió que han assolit.
- Facilitar la comprensió de conceptes a través de preguntes i *feedbacks* orientats a l'autoregulació del procés d'aprenentatge.
- Crear proves d'avaluació, siguin de l'avaluació contínua (AC) o de l'avaluació final (AF).

Els qüestionaris i el model d'avaluació de la UOC

El model d'avaluació de la UOC es caracteritza pel fet de tenir una clara **funció formativa i acreditativa**. És a dir, l'avaluació a la UOC es considera **formativa** pels motius següents: a) és **contínua** en el temps; b) ofereix una **tipologia d'activitats diversa** que respon als resultats d'aprenentatge en cada cas; c) **afavoreix el progrés de l'estudiant** amb propostes d'activitats que representen una certa progressió, i d) utilitza el **feedback formatiu i personalitzat**.

L'avaluació a la UOC també té una funció **acreditativa**, ja que els diferents models d'avaluació de la UOC que s'apliquen al llarg de les titulacions serveixen per demostrar els aprenentatges obtinguts per mitjà de les activitats de les assignatures que formen les titulacions.¹

L'ús de qüestionaris ha d'estar focalitzat a **prioritzar i garantir el procés d'aprenentatge** i no només el procés de qualificació.

Els qüestionaris, per tant, es poden integrar tant en el procés de l'**avaluació contínua** com en l'**avaluació final**, tenint en compte les característiques esmentades abans. En aquest sentit, recomanem fer una aproximació al disseny de preguntes i qüestionaris segons els elements següents:

¹ eLearning Innovation Center (2015). *Guia d'avaluació dels aprenentatges*. Universitat Oberta de Catalunya. Disponible a <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/63205>.

AVALUACIÓ CONTÍNUA

A) Dissenyar diferents menes de qüestionaris (preguntes obertes, tipus test amb *feedback*...) **en funció dels resultats d'aprenentatge esperats.**

En lloc de...	...val més ...
Fer el mateix tipus de qüestionari per validar coneixements teòrics a les diferents PAC d'una assignatura.	Identificar els resultats d'aprenentatge esperats i, en funció d'aquests resultats, seleccionar el tipus de qüestionari més adequat.

En un **enfocament competencial**, l'estudiant aprèn més fent que no pas consultant recursos i donant resposta a preguntes conceptuals o teòriques. A més, **les competències es desenvolupen de manera progressiva** i, per demostrar que les ha assolit, l'estudiant les ha de poder aplicar en contextos i situacions d'aprenentatge diferents.

B) Incorporar el *feedback* al disseny dels qüestionaris per ajudar els estudiants a reflexionar sobre el que han fet de manera adequada i el que cal que millorin. Tanmateix, es recomana que el *feedback* no sigui només correctiu, sinó també suggestiu, és a dir, que doni orientacions sobre com es pot millorar i implementar l'aprenentatge en accions futures.

En lloc de ...	...val més ...
Dissenyar qüestionaris amb preguntes tancades que només indiquin el grau d'encert final.	Dissenyar un <i>feedback</i> adequat per a cada resposta correcta i incorrecta, de manera que l'estudiant pugui reflexionar sobre el procés d'aprenentatge dut a terme i com l'ha d'aplicar en un futur.

AVALUACIÓ FINAL

A) Elaborar proves d'avaluació orientades a l'aplicació del coneixement teòric. Tenint en compte que l'estudiant té més oportunitats de disposar de materials i fonts d'informació

diversos, es recomana que les proves finals s'orientin no tant a la reproducció del coneixement teòric, sinó més aviat a l'assoliment competencial o a la demostració d'execucions.

Conceptualitzar proves d'avaluació que permetin demostrar competències d'una manera activa garanteix la coherència amb el disseny de les assignatures i els programes.

A continuació, s'ofereixen alguns exemples de tipus de proves que es poden fer:

TIPUS	DESCRIPCIÓ
Resolució/anàlisi de casos	Descripció contextualitzada d'una situació basada en fets reals que demana una o més respostes o bé serveix com a punt de partida per a l'anàlisi, la reflexió o la discussió.
Comparació de dades, contextos, fets o marcs teòrics	Treball comparatiu o d'anàlisi de diferents classes d'informació: dades, imatges, continguts teòrics, teories de coneixement o enfocaments de recerca, entre d'altres.
Anàlisi crítica	Implica dur a terme tasques que demostrin que l'estudiant comprèn un contingut o tema i és capaç d'extreure'n conclusions i contrastar-les, o bé de prendre una posició o decisió argumentada sobre el tema analitzat, entre d'altres.
Resolució d'un problema	Definició d'una situació o un problema davant del qual els estudiants han d'integrar coneixements, habilitats i actituds per resoldre'l o aportar possibles vies de solució.
Proves d'assaig	L'estudiant respon a preguntes de certa amplitud en què es valora que elabori respostes d'acord amb el seu propi raonament, la seva creativitat i el seu esperit crític.
Síntesi o resum	Presentació de les idees o els aspectes clau d'un recurs o una temàtica. Implica aplicar procediments, regles o principis adequats per sintetitzar informació.
Fonamentació teòrica o empírica	Comporta desenvolupar, de manera sistemàtica i raonada, el conjunt d'idees, conceptes, nocions, postulats, enfocaments, problemàtiques o bases empíriques que emmarquen i sostenen el treball elaborat. Implica oferir informació teòrica o empírica de la perspectiva assumida per l'autor o autora, a partir de la qual interpreta l'elaboració del seu treball.

Proves objectives	Proves que permeten valorar tant els coneixements dels estudiants com la demostració de l'adquisició de determinades habilitats, mitjançant la formulació de preguntes que poden tenir formes diferents: obertes, de classificació, d'ordenació o jerarquització, de resposta múltiple, de relació o correspondència, d'identificació, etc.
--------------------------	--

Abans de triar la mena de qüestionari de Moodle, recomanem fer aquesta reflexió per determinar la classe de prova final més adequada per a l'assignatura. Si tenim clar aquest objectiu, ens serà més fàcil revisar les opcions que ofereix l'eina per adaptar-les a les nostres necessitats.

B) Incloure una prova similar en el disseny de l'avaluació contínua abans de l'avaluació final o durant el període de preparació de les proves finals. Atès que el qüestionari pot tenir característiques diferents segons els paràmetres configurats (temporització, opcions de resposta...), és recomanable que l'estudiant es familiaritzi abans amb el funcionament d'aquesta classe de prova per evitar que tingui dubtes a l'hora de fer la prova final.